

Parasitter hos kvæg er et tilbagevendende problem

Barriererne i forhold til at gennemføre optimalt parasitmanagement skal brydes ned.

Af Maja Bertelsen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Parasitter kan være virkelig svære at håndtere. Særligt hos græssende kvæg sidst på græsningssæsonen. På den tid af året, står dyrene overfor en cocktail af oparbejdet parasittryk, mindre vækst i græsset samt kulde og fugt, som kan være udfordrende for især 1. års græssende dyr.

De fleste kvægproducenter kender mange guidelines for optimalt management, der minimerer parasittrykket, men det kan være svært at finde tiden og motivationen til at få det prioriteret i en travl hverdag på bedriften.

Derfor nedprioriteres parasitmanagement

Tid og økonomi er nogle af de vigtigste årsager til, at de landmænd, som Innovationscenter for Økologisk Landbrug har talt med om parasitter, nedprioriterer den management, der kan sænke parasittrykket.

Det bliver gentaget igen og igen, at udfordringen med parasitter bl.a. kan reduceres ved at flytte dyrene ofte, og ved at undgå, at dyrene bider græsset ned under 5 cm. Men det tager tid at flytte hegn, og når det hele brænder på pga. andre pressende opgaver, som f.eks. såning, og der ofte stadig er græs nok rent fodringsmæssigt, så kan flytning af dyrene blive nedprioriteret. Samtidig skal dyrene i perioder optimalt set flyttes meget ofte, fordi de hurtigt får græsset nogle områder af marken ned under de anbefalede 5 cm, fordi de går efter det bedste græs først.

Derudover spiller cost-benefit selvfølgelig også ind. Særligt lungeorm kan være drilsk, og hvis landmanden har indtryk af, at deres tiltag alligevel ikke fjerner udfordringen med parasitter, så føles det ekstra arbejde spildt. Særligt, hvis landmanden samtidig ikke har et godt overblik over forholdene mellem de økonomiske ulemper ved højt parasittryk og omkostninger til at nedbringe parasittrykket.

Løsningerne ligger bl.a. i praktik og teknik

Hos Innovationscenter for Økologisk Landbrug har vi i 2024 samlet en sparringsgruppe med økologiske landmænd, rådgivere, dyrlæger og forskere, og vi arbejder sammen om at identificere og overkomme barrierer for implementering af den "best-practice," som mange landmænd kender til, og som er nødvendig for at opretholde en god dyrevelfærd og de gode effekter på økosystemet af græssende kvæg – men som kan være udfordrende at gennemføre hvert år.

Udover at synliggøre cost-benefit, ligger en del af løsningen i at finde og synliggøre metoder, der letter arbejdet. Dyrenes tilvækst, huld og egentlige parasitbyrde er f.eks. vigtige managementredskaber i forhold til parasitter, men det kan være svært og tidskrævende at holde øje med, særligt i en blandet flok hvor dyrene har forskellige aldre. Derfor mangler vi gode håndterings- og behandlingsfaciliteter og nye teknologier til netop

dette. Det vil også forbedre muligheden for en mere målrettet indsats, når behandling er nødvendig. Græsmarksstyringen giver f.eks. også ind i mellem udfordringer, for hvilken dyregruppe var det nu der endte med at gå hvorhenne, hvornår. Når man ikke har styr på det, er det svært at tage de rigtige beslutninger. Det kan løses ved, at der udvikles et værktøj, som hjælper landmanden med at bevare overblikket over historikken i afgræsningen på bedriften. Når det gælder effektiv registrering af data på enkeltdyrsniveau, kan simple værktøjer som f.eks. stavantenner måske være med til at sikre overblikket.

Foto: K:\8. Billeder\MABE\AsbjørnEgelind Stude.Krydskvier\JPG-filer\De bedste\IMG_0765.jpg

Fotograf: Maja Bertelsen

Fototekst: Det kan være udfordrende og tidskrævende at opdage de tidligste tegn på parasitter, så som reduceret tilvækst, i en flok af dyr af forskellige racer og aldre. En løsning kan være redskaber til at overvåge og samle data på fx tilvækst, huld eller tyggetid.

Citat

”Vi skal behandle mindre mod parasitter, hvis vi skal sikre god dyrevelfærd og positive effekter af græssende kvæg på økosystemet.”

Logo: Kvægafgiftsfonden